

Produktion af bjergfyr til klippegrønt

Af Henning Madsen, HM-Skovbrug

Pyntegrøntproduktion af bjergfyr har ført til en noget tilbagetrukket tilværelse hvad dyrkningsmetoder og klippemetoder angår. Efterspørgslen er imidlertid stigende, og pyntegrøntsektionen har derfor anmodet en erfaren producent om denne første artikel vedrørende emnet.

K.Ø.

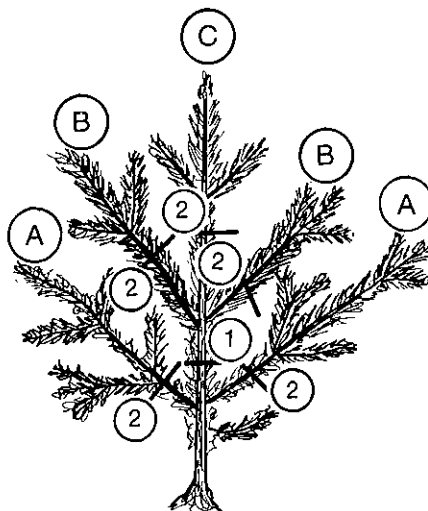
Salget af kort fyr har taget et væsentligt omfang. Resultatet er, at der foregår en kraftig klipping, både i den normale klippeperiode om efteråret - beregnet til de danske kirkegårde, - men også til eksport, udenfor denne periode.

På grund af det nuværende omfang vil det være rimeligt at medtage bjergfyrklippegrønt i statistikkerne. Mit gæt er, at vi har passeret de 2.000 tons og 5 mill. kr. på årsbasis. Under alle omstændigheder er mængden så stor, at produktionen skal følge professionelle dyrkningsmetoder og indgå i planlægningsprognoser, og der bør udføres dyrkningsmæssige retningslinier.

Ved den mest brugte klippemetode fjernes det grønne tæt ved jorden. For den enkelte plante fjernes på én gang langt den overvejende del af alle nåle, hvilket bevirker at de nye skud enten bliver meget svage eller helt udebliver.

Mange arealer, der kunne have produceret næsten endeløst ved en korrekt behandling, er næsten ødelagte. Metoden svarer til at man f.eks. ved nobilisbevoksning, klipper alle skud, undtagen top-skud og øverste grenkrans. Den produktion ville også hurtigt ophøre. For fuldstændighedens skyld skal det bemærkes, at store produktionsmuligheder forsvinder, når gamle hedearealer f.eks. i fredningsmæssig sammenhæng reableres. Et udmærket indslag i naturbevaringsarbejdet.

Men øjensynligt sker det også jævnlige på arealer, hvor hensigten er uklar, f.eks. hvor der intet æstetisk er vundet, og hvor arealerne iøvrigt

Eksempel på to klippemetoder på bjergfyr:
Snit 1 svarende til klipping af normal fyr, efterlader god nåleoverflade og god vækstenenergi, der hurtigt giver 2 kraftige toppe fra A-grenene.

Snit 2 giver måske en anelse mere vægt, men den helt overvejende nålemængde er fjernet. (A - B - C = 5 stk. små toppe).

RESULTAT af klippemetode 2 er, at væksten går helt eller delvist i stå.

RESULTAT af klippemetode 1 er, at man kan bevare kulturen i vækst mange år (ungdomstilstand).

ofte indgår i egnens opbygning af skovklima og generel lævirkning. Det ses også, at rydning af bjergfyr udføres af store flokke af langtidsledige på tider lige forud for en mulig grøntintdægt. Det er faktisk grove disponeringsfejl i strid med almindelig økonomisk fornuft.

Generelt om klipping af fyr og de fleste andre nåletræarter gælder, at klipping i perioden oktober til december skader træet begrænset, medens sene vinterklippinger og klippinger i vækstperioden giver chockvirkninger. Ud over den varierende påvirkning ved klipping på forskellige årstider, spiller klippemetoden en stor rolle.

Enhver klipping skal ud over at opfylde krav om størrelse, længde og antal grenkrans, god kvalitet o.s.v. også følge denne klippeforskrift:

Der fjernes kun de kraftigste toppe på en fyrreplante, og så vidt muligt kun i midten. Derved efterlades en række nye anlæg, der normalt efter

2-3 år kan klippes igen. Klippingen må ikke vente så længe, at træerne bliver for høje og får „voksentræ-tendens”. Sker det, vil evne til såvel hurtig genvækst som til at „rette sig” til en egnet kvalitet forsvinde. Det er meget væsentligt, at der aldrig fjernes mere fra det enkelte træ, end hvad der svarer til den halve nålemængde.

En klipping, der fjerner alle de nye skud, der lige kan opfylde kravene til kort fyr, er helt forkastelig.

Generelt må man nok desværre sige at klipping af kort fyr (altankassevare) er af det onde, med mindre man kun max. fjerner halvdelen af de egnede skud. Skaden bliver katastrofal, hvis man klipper hårdt, og ydermere i de perioder (april - august), der er mest skadelige for planten. Overtræder man disse hovedretningslinier, vil vi fortsat opleve døende fyrrearealer, eller i bedste fald, en lille og kvalitetsmæssig ringe produktion.

Sammenfatning

Klipping af bjergfyr er af så stort omfang, at det kræver en koordineret professionel indsats. Fyrrearten udgør sammen med rødgran, hvidgran og enkelte andre kirkegårdsleverancer en afbalanceret mængde, der gensidig påvirker afsætningsmulighederne. Såvel produktions- som afsætningsled har forhåbentlig sans og evne til at forstå denne sammenhæng.

Dyrkningsvilkår og klippemetoder bør fastlægges og der skal kraftigt advares imod hovedfejlene: For hård klipping, forkert klipping, korte varer og klipping foretaget uden for perioden oktober - marts.

Næste artikel:

Andet og formentlig sidste afsnit: „Nyanlæg af bjergfyrkultur til klippegrønt”.